

Bruxelles, 12 iunie 2017
(OR. en)

9304/17

ECOFIN 407
UEM 156
SOC 387
EMPL 301
COMPET 404
ENV 503
EDUC 231
RECH 187
ENER 226
JAI 486

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	ST 9248/17 ECOFIN 378 UEM 127 SOC 356 EMPL 271 COMPET 373 ENV 473 EDUC 201 RECH 157 ENER 197 JAI 448 - COM(2017) 515 final
Subiect:	Recomandare de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Luxemburgului pentru 2017 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Luxemburgului pentru 2017

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost revizuit și convenit de diferite comitete ale Consiliului, pe baza propunerii COM(2017) 515 final a Comisiei.

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din...

privind Programul național de reformă al Luxemburgului pentru 2017

**și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Luxemburgului
pentru 2017**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

întrucât:

- (1) La 16 noiembrie 2016, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice pentru 2017. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 9-10 martie 2017. La 16 noiembrie 2016, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului², Comisia a adoptat Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Luxemburgul ca fiind unul dintre statele membre pentru care ar urma să se efectueze un bilanț aprofundat. În aceeași zi, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European din 9-10 martie 2017. La 21 martie 2017, Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro (denumită în continuare „Recomandarea privind zona euro”)³.
- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Luxemburgul ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a Recomandării privind zona euro, astfel cum se reflectă în recomandarea 2 de mai jos.
- (3) Raportul de țară al Luxemburgului din 2017 a fost publicat la 22 februarie 2017. Acesta a evaluat progresele realizate de Luxemburg în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări adoptate de Consiliu la 12 iulie 2016, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice fiecărei țări din anii anteriori, precum și progresele realizate de Luxemburg în direcția îndeplinirii obiectivelor sale naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.
- (4) La 28 aprilie 2017, Luxemburgul și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2017, precum și Programul de stabilitate pentru 2017. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.

² Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25).

³ JO C 92, 24.3.2017, p. 1.

- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost abordate în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁴, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza respectiva dispoziție în orientările cu privire la aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Luxemburgul face obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de stabilitate pentru 2017, guvernul preconizează o scădere a excedentului global de la 1,6 % din PIB în 2016 la 0,2 % din PIB în 2017, urmată de o creștere constantă, până la atingerea unui excedent de 1,2 % din PIB în 2021. Obiectivul bugetar pe termen mediu – un deficit structural de 0,5 % din PIB – continuă să fie îndeplinit cu o anumită marjă de-a lungul întregii perioade acoperite de program. Conform Programului de stabilitate pentru 2017, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va rămâne cu mult sub valoarea de referință de 60 % din PIB, prevăzută în tratat. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil, cu excepția anului 2018, pentru care proiecțiile sunt extrem de favorabile, și a anului 2021, pentru care acestea sunt extrem de prudente. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2017, se preconizează că soldul structural va înregistra un excedent de 0,4 % din PIB în 2017 și de 0,1 % din PIB în 2018, ceea ce corespunde, în linii mari, țintei fixate în Programul de stabilitate pentru 2017 și se situează peste obiectivul bugetar pe termen mediu. Consiliul consideră că, în general, conform previziunilor, Luxemburgul va respecta dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în anii 2017 și 2018.

⁴ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

- (7) Există în continuare preocupări cu privire la sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice, având în vedere creșterea preconizată a costurilor legate de îmbătrânirea populației. Reforma din 2012 a sistemului de pensii prevedea ca, după adoptarea reformei, să aibă loc, o dată la cinci ani, un exercițiu de monitorizare și de evaluare a sustenabilității sistemului de pensii. Guvernul a devansat data primei evaluări, fixând-o pentru anul 2016. Deși concluzia evaluării a fost că sistemul de pensii înregistrează în continuare, în mod recurent, excedente care au permis acumularea unor rezerve substanțiale pentru pensii, se estimează că sistemul de pensii va înregistra un sold operațional negativ după 2023 ca rezultat al raportului dintre cheltuielile cu prestațiile și contribuții. Potrivit recentelor estimări demografice revizuite ale Eurostat, creșterea preconizată a populației se va situa sub valorile prevăzute inițial. Acest lucru va avea un impact asupra raportului de dependență, care va crește mai repede decât se estimase inițial și va antrena o creștere preconizată mai mare a cheltuielilor publice pentru pensii. Nu s-au realizat progrese în ceea ce privește corelarea vârstei legale de pensionare cu speranța de viață, astfel cum se indica în recomandarea anterioară a Consiliului din 2016. Luxemburgul este singurul stat membru care nu a prevăzut o creștere a vârstei legale de pensionare pentru perioada 2013-2060. Dintre toate statele Uniunii, se estimează că Luxemburgul va înregistra până în 2060 cea mai ridicată creștere a procentului din populația activă reprezentat de persoanele dependente. Luxemburgul a realizat progrese limitate privind pensionarea anticipată. În iulie 2015 a fost prezentat Parlamentului un proiect de lege de modificare a regimurilor de pensionare anticipată, însă nu s-a adoptat încă nicio hotărâre în acest sens. În ansamblu, pensionarea anticipată continuă să fie o practică larg răspândită, iar stimulentele în favoarea rămânerii în câmpul muncii până la o vârstă mai înaintată rămân limitate. În urma revizuirii perspectivelor demografice, Luxemburgul se confruntă cu riscuri suplimentare legate de anvergura costurilor asociate îngrijirii pe termen lung. Aceste costuri sunt deja printre cele mai ridicate dintre statele membre ca procent din PIB și se preconizează că vor crește de la 1,5 % la 3,2 % din PIB până în 2060 (mai mult decât dublu față de nivelul actual). Un proiect de reformă a asigurărilor pentru serviciile de îngrijire pe termen lung este în curs de dezbateri de către Parlament.

- (8) Autoritățile luxemburgheze au adoptat o reformă fiscală cuprinzătoare, care a intrat în vigoare în ianuarie 2017. Reforma a introdus modificări mai ales în domeniul impozitării directe, atât pentru persoanele fizice, cât și pentru societăți, cu scopul de a reduce treptat rata impozitului pe profitul societăților (astfel încât să se susțină competitivitatea) și de a spori progresivitatea impozitului pe venitul persoanelor fizice (astfel încât să se susțină echitatea). Totodată, creșterea anumitor cheltuieli fiscale riscă să restrângă baza de impozitare. Pentru a asigura o mai mare previzibilitate a veniturilor fiscale, se poate continua extinderea bazei de impozitare. Acest lucru s-ar putea realiza în special prin revizuirea impozitului pe locuințe, care este fixat în prezent la o rată scăzută, și prin recurgerea, într-o mai mare măsură, la surse alternative. Printre măsurile care ar putea fi adoptate în acest sens se numără asigurarea unei mai mari coerențe între impozitarea de mediu și obiectivele de diversificare a economiei.
- (9) Timp de mai multe decenii, autoritățile luxemburgheze au căutat în mod activ să diversifice economia, recunoscând riscurile pe care le prezintă dependența puternică de sectorul financiar. Reducerea dependenței economiei de sectorul financiar rămâne una dintre principalele provocări pe termen lung. Pentru a remedia această problemă, analiza privind diversificarea trebuie să se traducă în măsuri specifice, cu un calendar de realizare bine definit. Având în vedere nivelul ridicat al costului forței de muncă în această țară, activitățile cu o valoare adăugată mai mare au potențialul de a debloca surse alternative de creștere. Reușita diversificării economiei Luxemburgului depinde, așadar, într-o mare măsură de sectoarele care sunt mai puțin influențate de nivelurile costului forței de muncă. Aceste sectoare se bazează într-o măsură semnificativă pe cercetare și inovare și tind să fie puternic axate pe tehnologie și cunoștințe. Reducerea sau eliminarea barierelor în calea investițiilor și a inovării care frânează dezvoltarea economică ar debloca potențialul de inovare și ar permite diversificarea economiei. Deși investițiile publice se situează peste media zonei euro, investițiile private înregistrează rezultate slabe. Menținerea unui nivel ridicat al investițiilor este esențială pentru ca perspectivele de creștere economică să rămână neschimbate.

- (10) Extinderea în continuare a sectorului serviciilor nefinanciare, care se bucură deja de succes, ar putea contribui, de asemenea, la diversificarea economiei. Există în continuare bariere de reglementare semnificative în sectorul serviciilor pentru întreprinderi, în special pentru contabili, arhitecți, ingineri și avocați. Pentru toate aceste profesii, rotația personalului este mai mică decât media Uniunii și decât rata medie pentru întreaga economie. Restricțiile impuse acestor profesii pot așadar să dăuneze competitivității întreprinderilor din Luxemburg. Printre barierele respective se numără: sfera largă a activităților rezervate arhitecților; rezervarea unor sarcini simple, cum ar fi activitățile legate de plata salariilor sau pregătirea declarațiilor de impozit, unor profesioniști înalt calificați; rezervarea activității de consiliere juridică avocaților și cerințele privind forma juridică și acționariatul, normele privind incompatibilitatea și restricțiile privind activitățile multidisciplinare în cazul avocaților, care pot fi disproporționate în raport cu principii fundamentale, cum ar fi independența profesiei, și cu mecanismele de supraveghere aferente.
- (11) Pentru a se evita consecințele negative, este necesar să se introducă politici active de ocupare și programe de învățare pe tot parcursul vieții cu ținte clare, în special pentru lucrătorii în vârstă, a căror rată de ocupare rămâne printre cele mai scăzute din Uniune. Au fost adoptate măsuri pentru a se îmbunătăți capacitatea acestora de inserție profesională și legătura lor cu piața muncii. La 1 ianuarie 2016 a intrat în vigoare o lege privind reclasificarea lucrătorilor cu dizabilități care le afectează capacitatea de muncă, sporindu-se astfel șansele acestor lucrători de a rămâne mai mult timp în câmpul muncii. Cu toate acestea, nu a fost încă propusă o strategie amplă, în urma consultării cu partenerii sociali. „Pactul privind lucrătorii în pragul pensionării”, un proiect de lege prezentat Parlamentului în aprilie 2014, care urmărește să încurajeze întreprinderile cu peste 150 de angajați să păstreze în câmpul muncii lucrătorii în vârstă, nu a fost încă adoptat. Pentru a asigura reușita acestor politici, va fi în continuare important ca lucrătorilor vârstnici să li se ofere oportunitatea de a-și spori nivelul de competențe prin politici active de ocupare și programe de învățare pe tot parcursul vieții cu ținte specifice. Investițiile în competențe sunt esențiale pentru a valorifica pe deplin avantajele digitalizării și pentru a menține competitivitatea.

- (12) A fost adoptat un pachet substanțial de măsuri pentru a face față deficitului de locuințe pe piața imobiliară, dar impactul său real este încă greu de estimat. Incapacitatea de a avea acces la terenurile disponibile pentru construcții, care sunt în cele mai multe cazuri deținute de persoane fizice, pare a fi unul dintre principalele obstacole în calea creșterii ofertei de locuințe. Oferta limitată de locuințe și cererea robustă în acest sector au dus la creșterea constantă a prețurilor locuințelor. Se explică astfel într-o anumită măsură tendința de creștere a îndatorării gospodăriilor, care este în mare parte legată de creditele ipotecare. În plus, în ciuda investițiilor substanțiale în infrastructura de transport, rezolvarea problemei ambuteiajelor rămâne o provocare. Această problemă este cu atât mai acută în condițiile în care practicile moderne de lucru, cum ar fi munca la distanță, sunt descurajate în cazul lucrătorilor transfrontalieri de către politicile fiscale din țările învecinate. Provocările în materie de locuințe și de mobilitate ar putea pune presiuni suplimentare asupra eforturilor de diversificare a economiei și de sporire a competitivității. Acestea ar putea, de asemenea, constitui bariere în calea atragerii lucrătorilor cu înaltă calificare pe piața forței de muncă.
- (13) În contextul semestrului european 2017, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Luxemburgului, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2017. De asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2017 și Programul național de reformă pentru 2017, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Luxemburgului în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernancei economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Luxemburg, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.
- (14) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2017 al Luxemburgului prin prisma acestei evaluări și consideră⁵ că este de așteptat ca Luxemburgul să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere,

⁵ Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în perioada 2017-2018, Luxemburgul să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să consolideze diversificarea economiei, inclusiv prin înlăturarea barierelor în calea investițiilor și a inovării. Să elimine restricțiile de reglementare în sectorul serviciilor pentru întreprinderi.
2. Să asigure sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de pensii, să limiteze pensionările anticipate și să sporească rata de ocupare a persoanelor în vârstă.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*
